

มูลนิธิ สมาคม

ในนาม “ภาษี” สรรพากร

มูลนิธิ สมาคม ที่ดำเนินงานกันอยู่ในขณะนี้ ต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคลด้วยข้อบังคับทางกฎหมาย และไม่ว่าจะเป็นมูลนิธิ สมาคม หรือ องค์การสาธารณกุศล ล้วนมีความรับผิดชอบต่อภาษีสรรพากร ได้แก่ ภาษีเงินได้ นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น

ในมุมมองของสรรพากร มูลนิธิ สมาคม มีลักษณะ ดังนี้

“มูลนิธิ”¹ หมายถึง ทรัพย์สินที่จัดสรรไว้โดยเฉพาะสำหรับวัตถุประสงค์เพื่อการกุศลสาธารณะ การศาสนา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ วรรณคดี การศึกษา หรือเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างอื่น โดยมีได้มุ่งหาประโยชน์มาแบ่งปันกันและได้จดทะเบียนตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และการจัดการทรัพย์สินของมูลนิธิ ต้องมิใช่เป็นการหาผลประโยชน์เพื่อบุคคลใด นอกจากเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธินั่นเอง

“สมาคม”² หมายถึง การก่อตั้งสมาคมเพื่อกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะต่อเนื่องร่วมกันและมีใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน ต้องมีข้อบังคับและจดทะเบียนตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ รวมถึงสมาคมที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่น ๆ ได้แก่

- พระราชบัญญัติสมาคมการค้า พ.ศ. 2509
- พระราชบัญญัติฌาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. 2517
- พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518

การดำเนินงานตามปกติในแต่ละรอบปีของมูลนิธิ สมาคม องค์การสาธารณกุศล เมื่อเกิดรายได้ จึงมีความรับผิดชอบต่อภาษีสรรพากรต่าง ๆ รายได้ที่เข้าลักษณะเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) ถึง (7) แห่งประมวลรัษฎากร เช่น เงินได้จากดอกเบี้ย เงินปันผล ค่าเช่า ค่าสิทธิ และค่านายหน้า เป็นต้น จะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 10 ของจำนวนรายรับก่อนหักค่าใช้จ่าย

รายได้ที่เข้าลักษณะเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (8) แห่งประมวลรัษฎากร ได้แก่ เงินได้จากธุรกิจการพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง การขาย อสังหาริมทรัพย์ หรือการอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวในวรรคก่อน จะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 2 ของจำนวนรายรับก่อนหักค่าใช้จ่าย

¹ มาตรา 110 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

² มาตรา 78 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ทั้งนี้ รายได้ที่ได้รับจากค่าลงทะเบียน หรือค่าบริการที่ได้รับจากสมาชิก หรือเงิน หรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการบริจาค หรือจากการให้โดยเสนหา ไม่ต้องนำไปรวมคำนวณเป็นรายรับในการเสียภาษี

หากมูลนิธิ สมาคม ที่เข้าข่ายต้องเป็นประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือภาษีธุรกิจเฉพาะ ก็มีหน้าที่ต้องเสียภาษีดังกล่าวด้วย นอกจากจะได้รับการยกเว้นตามข้อกำหนด

นอกจากนั้นแล้ว ในฐานะที่เป็นนิติบุคคลประเภทหนึ่ง มูลนิธิ สมาคม องค์การสาธารณกุศลก็อยู่ในบังคับ ต้องถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย หรือมีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย และนำส่งต่อกรมสรรพากร ตามที่ประมวลรัษฎากรบัญญัติไว้ด้วย

มูลนิธิ สมาคม ที่มีฐานะเป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล เป็นอีกสถานะหนึ่งในทางกฎหมายสรรพากร ที่เอื้อประโยชน์แก่บุคคลธรรมดา นิติบุคคลที่จะได้รับส่วนลดทางภาษี ได้แก่ เมื่อบริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้แก่สถานสาธารณกุศล โดยบุคคลธรรมดาจะได้รับลดหย่อนภาษีจำนวนเท่ากับที่ได้บริจาคแต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อนอื่น ๆ ส่วนนิติบุคคลสามารถนำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 2 ของกำไรสุทธิ

การดำเนินการเพื่อให้ได้รับการประกาศเป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล เป็นวินิจฉัยของคณะกรรมการมูลนิธิที่จะดำเนินการยื่นคำขอหรือไม่ อย่างไรก็ดี กระทรวงการคลังได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ขั้นตอนไว้

การจะบรรลุลผลได้รับการประกาศเป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล มูลนิธิ สมาคม จะต้องดำเนินการต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์ขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ตามประกาศกระทรวงการคลัง ว่าด้วยภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 704) ประกาศ ณ วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 ซึ่งจะใช้บังคับสำหรับมูลนิธิที่ยื่นคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรต่อกรมสรรพากรตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2561 เป็นต้นไป ส่วนมูลนิธิที่ยื่นคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนนั้น ยังคงใช้หลักเกณฑ์ ขั้นตอนตามประกาศกระทรวงการคลัง ว่าด้วยภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 531) ลงวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2555 ทั้งนี้ โดยประกาศกระทรวงการคลังฉบับดังกล่าวข้างต้น มีรายละเอียดสรุปดังนี้

ประกาศกระทรวงการคลัง ว่าด้วยภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม

ฉบับที่ 704	ฉบับที่ 531
“รายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะ” หมายความว่า รายจ่ายเพื่อประโยชน์แก่สาธารณะในประเทศไทย เช่น การสงเคราะห์ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส และหมายความรวมถึงรายจ่ายเพื่อการรณรงค์ส่งเสริมหรือปลูกจิตสำนึกต่อสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม รายจ่ายเพื่อการสาธารณประโยชน์ รายจ่ายเพื่อการศึกษา และรายจ่ายเพื่อการกีฬา ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 44) เรื่อง กำหนดรายจ่ายเพื่อการสาธารณประโยชน์ รายจ่ายเพื่อการศึกษาและรายจ่ายเพื่อการกีฬา ตามมาตรา 65 ตรี (3) แห่งประมวลรัษฎากร ลงวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2535 (ข้อ 2)	เช่นเดียวกัน
มูลนิธิที่ประสงค์จะขอให้พิจารณาประกาศเป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศลจะต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรยื่นต่อกรมสรรพากรเพื่อพิจารณาเสนอกระทรวงการคลัง (ข้อ 3)	เช่นเดียวกัน
ชื่อของนิติบุคคลต้องไม่ปรากฏข้อความว่า “บริษัทจำกัด” “บริษัทมหาชนจำกัด” “ห้างหุ้นส่วนสามัญ” “ห้างหุ้นส่วนจำกัด” หรือ “ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” หรือข้อความใดที่มีความหมายในลักษณะทำนองเดียวกัน (ข้อ 4)	ชื่อของนิติบุคคลต้องไม่เป็นการค้าหรือเครื่องหมายการค้า
มูลนิธิต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อการกุศลสาธารณะในประเทศไทยเท่านั้น และต้องไม่มีวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่งที่จะให้ประโยชน์แก่บุคคล คณะบุคคล หรือหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่งไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน (ข้อ 5)	มูลนิธิต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อการกุศลสาธารณะในประเทศไทยเท่านั้น และต้องไม่มีวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่งที่จะให้ประโยชน์แก่บุคคล คณะบุคคล หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งหรือเป็นส่วนใหญ่

ฉบับที่ 704	ฉบับที่ 531
การดำเนินงานของมูลนิธิต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และต้องไม่มีการใช้ชื่อของมูลนิธิหรือไม่มีการดำเนินงานของคณะกรรมการมูลนิธิเพื่อหาประโยชน์เฉพาะแก่บุคคล คณะบุคคล หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง (ข้อ 6)	การดำเนินงานของมูลนิธิต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และไม่มีการดำเนินงานของคณะกรรมการมูลนิธิเพื่อหาประโยชน์ ส่วนตน และไม่มีการใช้ชื่อมูลนิธิเพื่อหาประโยชน์ส่วนตน
กรมสรรพากรจะตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของมูลนิธินั้นก่อน เช่น รายงานการประชุมใหญ่ งบดุลและบัญชีรายได้รายจ่ายซึ่งมีผู้สอบบัญชีรับรองแล้ว เอกสารหลักฐานที่นำมาบันทึกบัญชีรายได้รายจ่าย เป็นต้น โดยจะตรวจสอบการดำเนินงานของมูลนิธิย้อนหลัง 3 รอบระยะเวลาบัญชี และต้องปรากฏดังนี้ (1) รายได้ของมูลนิธิได้นำไปเป็นรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของรายได้ทั้งสิ้นใน 3 รอบระยะเวลาบัญชีที่แล้วมา เว้นแต่ (ก) ตราสารจัดตั้งระบุว่าให้นำดอกผลมาเป็นรายได้เท่านั้น หรือให้นำดอกผลมาใช้จ่ายเท่านั้น (ข) กรณีมีเหตุจำเป็นต้องเก็บสะสมรายได้เพื่อดำเนินตามโครงการตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ (2) รายได้ของมูลนิธิต้องไม่ได้มาจากการซื้อขายหรือการให้บริการโดยมีค่าตอบแทนเป็นปกติธุระ เว้นแต่การซื้อขายหรือการให้บริการนั้นเกี่ยวข้องกับการศาสนา การศึกษา การพยาบาล หรือการสังคมสงเคราะห์ และไม่นำรายได้ดังกล่าวไปจ่ายในทางอื่น (3) รายจ่ายของมูลนิธิต้องเป็นรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของรายจ่ายทั้งสิ้นใน 3 รอบระยะเวลาบัญชีที่แล้วมา และรายจ่ายดังกล่าวได้นำไปเป็นรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 ของรายจ่ายทั้งสิ้นในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี (4) รายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะของมูลนิธิต้องกระจายเป็นการทั่วไปตามวัตถุประสงค์ที่จัดแจ้งไว้ หรือไม่ได้จ่ายไปเพื่อประโยชน์แก่บุคคล คณะบุคคล หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง รายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะต้องกระจายเป็นการทั่วไปตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า มูลนิธิต้องไม่มีรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะเพื่อประโยชน์แก่บุคคล คณะบุคคล หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเกินกว่าร้อยละ 35 ของรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะทั้งสิ้นในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี (ข้อ 7)	กรมสรรพากรจะตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของมูลนิธินั้นก่อน เช่น งบดุลและบัญชีรายได้รายจ่ายซึ่งมีผู้สอบบัญชีรับรองแล้ว เอกสารหลักฐานที่นำมาบันทึกบัญชีรายได้รายจ่าย เป็นต้น โดยจะตรวจสอบย้อนหลังหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี ถ้าปรากฏดังต่อไปนี้ จะไม่ประกาศกำหนดให้เป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล (1) รายได้ของมูลนิธิได้นำไปเป็นรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะน้อยกว่าร้อยละ 60 ของรายได้ทั้งสิ้นในหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชีที่แล้วมา หรือรายได้เฉพาะดอกผลของมูลนิธิได้นำไปเป็นรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะน้อยกว่าร้อยละ 60 ของรายได้ดอกผลใน หนึ่งรอบระยะเวลาบัญชีที่แล้วมากรณีตราสารจัดตั้งระบุว่าให้นำดอกผลมาเป็นรายจ่ายเท่านั้น เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นต้องเก็บสะสมรายได้เพื่อดำเนินการตามโครงการตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ (2) รายได้ของมูลนิธิต้องไม่ได้มาจากการซื้อขายหรือการให้บริการโดยมีค่าตอบแทนเป็นปกติธุระ เว้นแต่การซื้อขายหรือการให้บริการนั้นเกี่ยวข้องกับการศาสนา การศึกษา การพยาบาล หรือการสังคมสงเคราะห์ และไม่นำรายได้ดังกล่าวไปจ่ายในทางอื่น (3) รายจ่ายของมูลนิธิเป็นรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะน้อยกว่าร้อยละ 65 ของรายจ่ายทั้งสิ้นในหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชีที่แล้วมา (4) รายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะของมูลนิธิต้องกระจายเป็นการทั่วไป
มูลนิธิที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ครบ 3 รอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งแต่ละรอบที่ระยะเวลาบัญชีไม่ครบ 12 เดือน จะไม่พิจารณาประกาศให้ (ข้อ 8)	มูลนิธิที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ครบ 1 ปี จะไม่พิจารณาประกาศให้
มูลนิธิใดที่มีได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลจะไม่พิจารณาประกาศให้ เว้นแต่จะมีวัตถุประสงค์และการดำเนินงานเช่นเดียวกับมูลนิธิที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล จะพิจารณาประกาศให้เป็นราย ๆ ไปในหลักเกณฑ์เดียวกัน (ข้อ 9)	องค์การ สถานสาธารณกุศล สถานพยาบาล หรือสถานศึกษาใดที่มีได้มีฐานะเป็นมูลนิธิจะไม่พิจารณาประกาศให้ เว้นแต่จะมีวัตถุประสงค์และการดำเนินงานเช่นเดียวกับมูลนิธิ จะพิจารณาประกาศให้เป็นราย ๆ ไป ในหลักเกณฑ์เดียวกันหรือตามที่เห็นสมควร
มูลนิธิใดที่มีวัตถุประสงค์และการดำเนินงานไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อ 3 ถึงข้อ 9 จะไม่พิจารณาประกาศให้ เว้นแต่ (1) เป็นมูลนิธิในพระบรมราชูปถัมภ์ พระบรมราชินูปถัมภ์ พระอุปถัมภ์ของพระบรมวงศานุวงศ์ หรือพระสังฆราชูปถัมภ์ หรือมีบุคคลซึ่งได้รับเงินค่าใช้จ่ายในพระองค์จากงบประมาณรายจ่ายประจำปีพระบรมวงศานุวงศ์ตั้งแต่ขึ้นพระองค์เจ้าขึ้นไป หรือสมเด็จพระสังฆราชทรงเป็นประธานกิตติมศักดิ์ (2) เป็นมูลนิธิที่ทางราชการจัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยธรรมชาติ การก่อการร้าย หรือเพื่อการศึกษาเป็นการทั่วไป (ข้อ 10)	มูลนิธิ องค์การ สถานสาธารณกุศล สถานพยาบาล หรือสถานศึกษาใดที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามข้อ 3 ถึงข้อ 9 จะไม่พิจารณาประกาศให้ เว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะพิจารณาเห็นสมควร

ฉบับที่ 704	ฉบับที่ 531
มูลนิธิที่ได้รับการประกาศให้เป็นองค์กรหรือสถานสาธารณกุศล เว้นแต่สภาขาชดไทย วัดวาอาราม และสถานพยาบาล หรือสถานศึกษาขององค์กรของรัฐบาล จะต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ (1) ใบรับที่ออกให้แก่บุคคล คณะบุคคล หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งซึ่งได้บริจาคเงินหรือทรัพย์สิน ให้ระบุลำดับที่ได้รับการประกาศด้วย (2) ส่งรายงานการประชุมใหญ่ งบดุลและบัญชีรายไ้รายจ่าย พร้อมทั้งรายงานการดำเนินงานของกิจการสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมาให้กรมสรรพากรทราบภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี โดยยื่นผ่านสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่มูลนิธินั้นตั้งอยู่ (ข้อ 11)	มูลนิธิ องค์กร สถานสาธารณกุศล สถานพยาบาล หรือสถานการศึกษาที่ได้รับการประกาศให้เป็นองค์กรหรือสถานสาธารณกุศลแล้ว เว้นแต่สภาขาชดไทย วัดวาอาราม และสถานพยาบาล หรือสถานศึกษาขององค์กรของรัฐบาล จะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้ (1) ใบรับที่ออกให้แก่บุคคล คณะบุคคล หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งซึ่งได้บริจาคเงินหรือทรัพย์สิน ให้ระบุลำดับที่ได้รับการประกาศด้วย (2) ส่งรายงานการประชุมใหญ่ งบดุลและบัญชีรายไ้รายจ่าย พร้อมทั้งรายงานการดำเนินงานของกิจการสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมาให้กรมสรรพากรทราบภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี โดยยื่นผ่านสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่มูลนิธินั้นตั้งอยู่
มูลนิธิใดที่ได้รับการประกาศให้เป็นองค์กรหรือสถานสาธารณกุศลแล้ว ต่อมาได้มีการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงแก้ไข ชื่อ วัตถุประสงค์ ให้แจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต่อกรมสรรพากรภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงนั้น (ข้อ 12)	-
มูลนิธิที่ได้รับการประกาศให้เป็นองค์กรหรือสถานสาธารณกุศลแล้ว ให้สำนักงานสรรพากรภาคที่มูลนิธินั้นตั้งอยู่ ดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน หากปรากฏว่า การดำเนินงานเข้าลักษณะข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้โดยไม่มีเหตุอันสมควรให้แจ้งผลการตรวจสอบให้กรมสรรพากรทราบเพื่อพิจารณาเสนอกระทรวงการคลังเพิกถอนการประกาศต่อไป ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่นับแต่วันระยะเวลาบัญชีถัดจากรอบระยะเวลาบัญชีที่ประกาศเพิกถอนในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (1) การดำเนินงานของมูลนิธิไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ หรือมีวัตถุประสงค์หรือมีการใช้ชื่อมูลนิธิ หรือการดำเนินงานของคณะกรรมการมูลนิธิเป็นไปเพื่อประโยชน์เฉพาะแก่บุคคล คณะบุคคล หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง (2) รายไ้ของมูลนิธิได้นำไปเป็นรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะน้อยกว่าร้อยละ 60 ของรายไ้ทั้งสิ้นใน 3 รอบระยะเวลาบัญชีที่แล้วมา เว้นแต่รายไ้เฉพาะดอกผลได้นำไปเป็นรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะน้อยกว่าร้อยละ 60 ของรายไ้ดอกผลใน 3 รอบระยะเวลาบัญชีที่แล้วมา ทั้งนี้ เฉพาะกรณีตราสารจัดตั้งระบุไว้ให้นำดอกผลมาเป็นรายจ่ายเท่านั้น หรือกรณีมีเหตุจำเป็นต้องเก็บสะสมรายไ้เพื่อดำเนินการตามโครงการตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ (3) รายไ้ได้มาจากการซื้อขายหรือการให้บริการโดยมีค่าตอบแทนเป็นปกติธุระ เว้นแต่การซื้อขายหรือการให้บริการนั้นเกี่ยวข้องกับการศาสนา การศึกษา การสถานพยาบาล หรือการสังคมสงเคราะห์ และไม่นำรายไ้ดังกล่าวไปจ่ายในทางอื่น (4) รายจ่ายของมูลนิธิเป็นรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะน้อยกว่าร้อยละ 65 ของรายจ่ายทั้งสิ้นในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี และรายจ่ายดังกล่าวได้นำไปเป็นรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะน้อยกว่าร้อยละ 75 ของรายจ่ายทั้งสิ้นใน 3 รอบระยะเวลาบัญชีที่แล้วมา เว้นแต่มีกรณีอันสมควร (5) รายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะของมูลนิธิไม่กระจายเป็นการทั่วไป (6) มูลนิธิไม่ปฏิบัติตามข้อ 11 หรือ 12 (ข้อ 13)	มูลนิธิ องค์กร สถานสาธารณกุศล สถานพยาบาล หรือสถานศึกษาที่ได้รับการประกาศให้เป็นองค์กรหรือสถานสาธารณกุศลแล้ว ให้สำนักงานสรรพากรภาคที่องค์กรหรือสถานสาธารณกุศลนั้นตั้งอยู่ ดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน หากปรากฏว่า ผลการดำเนินงานเข้าลักษณะดังต่อไปนี้โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้แจ้งผลการตรวจสอบให้กรมสรรพากรทราบเพื่อพิจารณาเสนอกระทรวงการคลังเพิกถอนการประกาศต่อไป ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่นับแต่วันระยะเวลาบัญชีถัดจากรอบระยะเวลาบัญชีที่ประกาศเพิกถอนในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (1) การดำเนินงานของมูลนิธิไม่ตรงตามวัตถุประสงค์หรือมีการใช้ชื่อมูลนิธิดำเนินการเพื่อหาประโยชน์ส่วนตัว (2) รายไ้ขององค์กรหรือสถานสาธารณกุศลได้นำไปเป็นรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะน้อยกว่าร้อยละ 60 ของรายไ้ทั้งสิ้นใน 3 รอบระยะเวลาบัญชีที่แล้วมา หรือรายไ้เฉพาะดอกผลขององค์กรหรือสถานสาธารณกุศลได้นำไปเป็นรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะน้อยกว่าร้อยละ 60 ของรายไ้ดอกผลใน 3 รอบระยะเวลาบัญชีที่แล้วมากรณีตราสารจัดตั้งระบุไว้ให้นำดอกผลมาเป็นรายจ่ายเท่านั้น เว้นแต่มีเหตุจำเป็นต้องเก็บสะสมรายไ้เพื่อดำเนินการตามโครงการตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ (3) รายจ่ายขององค์กรหรือสถานสาธารณกุศลเป็นรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะน้อยกว่าร้อยละ 65 ของรายจ่ายทั้งสิ้นในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี และรายจ่ายดังกล่าวได้นำไปเป็นรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะน้อยกว่าร้อยละ 75 ของรายจ่ายทั้งสิ้นใน 3 รอบระยะเวลาบัญชีที่แล้วมา เว้นแต่มีกรณีอันสมควร (4) รายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะขององค์กรหรือสถานสาธารณกุศลไม่กระจายเป็นการทั่วไป และรายไ้ของมูลนิธิได้จากการซื้อขายหรือการให้บริการโดยมีค่าตอบแทนเป็นปกติธุระ เว้นแต่การซื้อขายหรือการให้บริการนั้นเกี่ยวข้องกับการศาสนา การศึกษา การสถานพยาบาล หรือการสังคมสงเคราะห์ และไม่นำรายไ้ดังกล่าวไปจ่ายในทางอื่น (5) องค์กรหรือสถานสาธารณกุศลไม่ปฏิบัติตามข้อ 11
มูลนิธิที่ถูกเพิกถอนการประกาศแล้ว หากประสงค์จะขอให้พิจารณาประกาศเป็นองค์กรหรือสถานสาธารณกุศลใหม่ สามารถยื่นคำขอได้เมื่อพ้น 3 รอบระยะเวลาบัญชีนับแต่รอบระยะเวลาบัญชีถัดจากรอบระยะเวลาบัญชีที่ประกาศเพิกถอนในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ข้อ 14)	เช่นเดียวกัน

มูลนิธิ สมาคม องค์กรหรือสถานสาธารณกุศล ที่ดำเนินการอยู่ทั่วไป จะเป็นองค์กรที่มีทั้งขนาดเล็กและใหญ่ ทั้งมีบุคลากรจำนวนมากรน้อยแล้วแต่การดำเนินงานขององค์กร ภาระหน้าที่การจัดทำเอกสารหลักฐาน การเก็บบันทึกรายการเพื่อการเสียภาษีเงินได้ประจำปี การจัดเก็บเอกสารหลักฐานการดำเนินงาน เป็นต้น ซึ่งเป็นรายละเอียดที่อาจจะถูกละเลิได้ บทความนี้ เจตนาจะนำเสนอข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่มีข้อกำหนดกำหนดไว้ที่มูลนิธิ สมาคม องค์กรหรือสถานสาธารณกุศลต้องปฏิบัติตามเพื่อให้การดำเนินงานมูลนิธิเป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้โดยสะดวกและถูกต้องตามแนวทางที่กฎหมายกำหนด

โดย.. นางสาวสุชาดา กรวิยาศิลป์
ที่ปรึกษา ในคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการบัญชีภาษีอากร

